

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
	De namen van Apple's besturingssysteem	2
	El Capitan op een oudere Mac	2
	Nieuw in El Capitan	3
	Vertrouwd met muis en toetsenbord	4
	Contextmenu's	7
	Het toetsenbord	8
	Het belang van een reservekopie	8
2	Introductie Mac OS X	11
	Het besturingssysteem Mac OS X	12
	Het bureaublad	13
	Het dock	14
	Finder	17
	Het menu Apple	27
	Iconen in de menubalk	30
	Donkere menubalken en donker dock	31
3	Mappen en bestanden	33
	Standaardmappen	34
	Voel u thuis in de thuismap	35
	Document creëren, bewaren en openen	37
	Verplaatsen, kopiëren en alias maken	40
	Meerdere bestanden of mappen selecteren	44
	Meerdere bestanden tegelijk hernoemen	45
	Bestanden delen met AirDrop	47

4	Navigeren, zoeken en organiseren	51
	Meer kijk op vensters	52
	Vensters en hun eigenschappen	52
	Inhoud van een venster opruimen en sorteren	59
	Finder-tabbladen	60
	Toon info	61
	Mission Control	62
	Spaces	64
	Spotlight	65
	Slimme mappen maken	69
	Het dock	70
5	Systeemvoorkeuren	75
	Overzicht van Systeemvoorkeuren	76
	Persoonlijk	77
	Hardware	85
	Internet en netwerk	88
	Systeem	92
6	Programma's van Mac OS X	101
	Werken met programma's	102
	De map Programma's	104
	Hulpprogramma's	108
	iLife en iWorks	111
	iLife	111
	iWorks	114
7	Aan de slag met programma's	117
	Contacten	118
	Agenda	120
	Notities	123

iTunes	125
Foto's	134
Fotolader	141
Photo Booth	142
QuickTime Player	143
Time Machine	147
8 Pret op internet	155
Internetprogramma's	156
Verbinding maken	156
Mail	157
Safari	172
Veelbezochte websites vastmaken (pinnen)	175
Berichten	180
Account configureren voor iMessage	181
Facebook Chat in Berichten	183
Berichtencentrum	183
iCloud	186
Werken met iCloud Drive	191
Index	195

Inleiding

Wie vandaag een Apple computer koopt, is hiermee niet alleen de gelukkige eigenaar van een zeer duurzame en betrouwbare computer, maar krijgt daarbij het besturings-systeem OS X El Capitan, iLife, iWorks en diverse andere programma's gratis meegeleverd. In dit boek leert u werken met de vele functies en mogelijkheden van Mac OS X El Capitan en de bijbehorende programma's.

De namen van Apple's besturingssysteem

Apple geeft nieuwe versies van OS X een naam, zodat u ze beter van elkaar kunt onderscheiden. Eerdere namen voor OS X waren bijvoorbeeld Mavericks (een geliefde surflocatie aan de Amerikaanse westkust) en Yosemite (een nationaal park in Californië). De officiële naam van de nieuwe versie van OS X is voluit: OS X 10.11 El Capitan. Het laatste besturingssysteem werd dit keer vernoemd naar een 900 meter hoge bergwand in het natuurpark Yosemite. De nieuwe naam van OS X 10.11 geeft al aan dat El Capitan eigenlijk een kleinere update is dan Yosemite, waarin het uiterlijk compleet werd veranderd. U kunt dit vergelijken met OS X Snow Leopard, als opvolger van OS X Leopard, of OS X Mountain Lion, dat de opvolger was van OS X Lion.

El Capitan op een oudere Mac

Gebruikers met een Mac waarop OS X 10.8 Mavericks kan worden geïnstalleerd, kunnen El Capitan gratis downloaden met het programma App Store. Dat wil niet zeggen dat u per se Mavericks geïnstalleerd hoeft te hebben, want ook als u nog OS X Snow Leopard (10.6.8), OS X Lion (10.7), OS X Mountain Lion (10.8), OS X Mavericks (10.9) of OS X Yosemite (10.10) gebruikt, kunt u de overstap naar El Capitan maken.

El Capitan Uw Mac moet een 64-bitsprocessor bevatten (een Intel Core 2 Duo of nieuwer) en u hebt daarnaast ook voldoende vrije schijfruimte nodig om de update te kunnen installeren.

El Capitan werkt op de volgende Mac-modellen:

- MacBook Air (eind 2008 of nieuwer)
- MacBook Pro (13-inch, mid 2009 of nieuwer)
- MacBook Pro (15-inch, mid/eind 2007 of nieuwer)
- MacBook Pro (17-inch, eind 2007 of nieuwer)
- MacBook (13-inch, eind 2008 of nieuwer)
- MacBook (12-inch, begin 2015 of nieuwer)
- iMac (mid 2007 of nieuwer)

- Mac mini (begin 2009 of nieuwer)
- Mac Pro (begin 2008 of nieuwer)
- Xserve (begin 2009)

Hoe oud is uw Mac? Hebt u geen flauw idee hoe oud uw Mac is? Kies dan het menu **Apple, Over deze Mac, Overzicht**. Naast de informatie over de Mac die u gebruikt, wordt vermeld hoe oud het model is.

Ontdek snel en eenvoudig hoe oud uw Mac is.

Nieuw in El Capitan

Er zijn diverse redenen te bedenken waarom u El Capitan als huidig besturingssysteem zou willen gebruiken. Bijvoorbeeld omdat u met deze gratis upgrade weer helemaal up-to-date bent en profiteert van de vele verbeteringen aan OS X.

Yosemite, de vorige versie van OS X, bevatte al talloze verbeteringen: zoals ondersteuning van pushnotificaties in Safari en een optie om widgets toe te voegen in Berichtencentrum. Yosemite introduceerde ook diverse nieuwe functies, zoals Finder-tabbladen, *Handoff* of de mogelijkheid om bestanden die u online bewaart in iCloud te organiseren met iCloud Drive. Daarnaast bracht Yosemite spectaculaire verbeteringen op het gebied van energieverbruik en het gebruik van meerdere beeldschermen.

Ook El Capitan bevat weer vele nieuwe functies en uitbreidingen aan programma's. Zoals Deelweergave (*Split View*), waarmee u met twee programma's naast elkaar in één venster kunt werken. Mission Control is weer verbeterd: vensters worden nu niet meer op elkaar gestapeld, op een vaste plek weergegeven en het is makkelijker om deze naar verschillende spaces te verplaatsen. Spotlight onderging eveneens een aantal subtiele veranderingen die zorgen voor een eenvoudiger bediening en snellere en betere zoekresultaten. Ook applicaties als Mail, Notities, Safari, Kaarten en Foto's (de plaatsvervanger van iPhoto) hebben nieuwe functies gekregen.

Vertrouwd met muis en toetsenbord

Voor wie nog niet zo lang met een computer werkt, leggen we eerst een aantal basishandelingen uit van de muis en het toetsenbord. Zo raakt u snel vertrouwd met de grafische gebruikersinterface van Apple Mac OS X.

Muis in de hand

Als u de muis beweegt, ziet u een pijl op het scherm bewegen: de cursor. Soms ziet u de cursor veranderen van het pijltje in een ander symbool. In dat geval hebt u iets geselecteerd waarmee u extra functies tot uw beschikking krijgt.

Cursor kwijt? Als u een hoge beeldschermresolutie op uw Mac gebruikt, dan kan het voorkomen dat u de muisaanwijzer niet meer kunt vinden. Beweeg dan de muis een paar keer snel heen en weer, om de muiscursor een paar seconden te vergroten.

Selecteren

U gebruikt de muis onder meer om mappen, programma's en bestanden op de computer te openen en menu's en dialoogvensters te bedienen. Als u één keer op de icoon in de rechterbovenhoek – Macintosh HD – klikt, ziet u aan de oplichtende randen en bestandsnaam van de icoon dat hij is geselecteerd. Als we het in dit boek hebben over het selecteren van een map, document of programma, weet u nu wat er wordt bedoeld.

U kunt ook de vaste schijf een nieuwe naam geven.

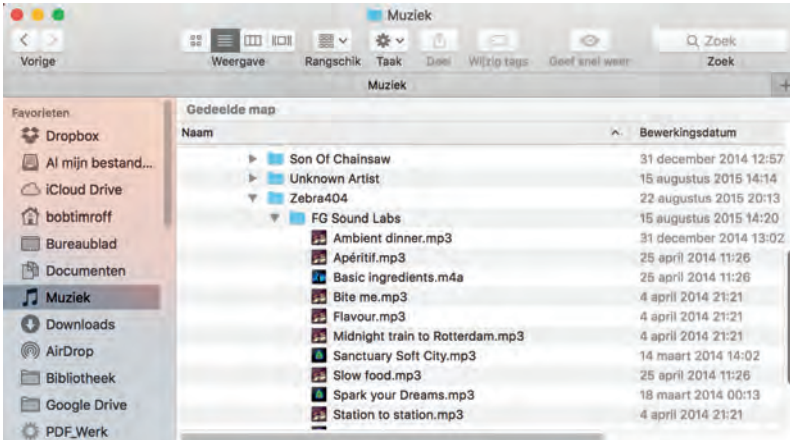
Blauw Klikte u na het selecteren nogmaals op de naam van een bestand, dan wordt deze blauw. De Return-toets geeft hetzelfde resultaat. Selecteer een bestand, druk op de Return-toets en typ een nieuwe naam voor het bestand.

Dubbelklikken

U opent mappen, programma's en documenten door twee keer snel achter elkaar op de icoon te klikken. Als er meer bestanden in de map staan dan er in het venster zichtbaar zijn, gebruikt u de schuifbalken aan de zijkant van het venster.

Scrollen

Vóór OS X Mountain Lion schoof u met het scrolwiel op de muis naar beneden om de inhoud onder in een venster of pagina te bekijken, en omhoog om naar boven te scrollen. In El Capitan werkt dit andersom: u scrolt nu juist naar beneden om naar de inhoud van een venster of pagina bovenaan te gaan en naar boven om de inhoud onder in een venster of pagina te kunnen bekijken. De bediening van uw computer sluit hiermee beter aan op iOS, het besturingssysteem dat wordt gebruikt op de iPhone, iPod Touch en iPad.

Met de schuifbalken kunt u de inhoud van een venster geheel bekijken.

Met de standaardinstelling van El Capitan wordt de schuifbalk in het venster verborgen totdat u het scrolwiel of het stuurvlak van de muis gebruikt, of met twee vingers over een trackpad omhoog of omlaag veegt. Als u het verbergen van de schuifbalken niet prettig vindt, verander dan de instellingen met **Systemevoorkeuren, Algemeen**. Selecteer in **Toon schuifbalken** de optie **Altijd**.

Aan u de keuze of u de schuifbalken standaard in het venster wilt weer-geven of niet.

Trackpad Bij de MacBook en MacBook Pro van Apple wordt geen muis geleverd, maar gebruikt u een *trackpad* om alle muishandelingen uit te voeren. Met speciale bewegingen, *gestures* genoemd, kunt u selecteren, (rechts)klikken, scrollen, zoomen en bladeren, of toepassingen als Mission Control en Launchpad activeren.

Bewegingen OS X El Capitan gebruikt diverse nieuwe bewegingen voor het trackpad, waarmee u de computer nog intuïtiever kunt bedienen. Gelukkig is dit niet alleen voorbehouden aan de bezitters van een MacBook. Het Magic Trackpad van Apple kunt u apart aanschaffen. Het werkt hetzelfde als het trackpad van een MacBook, maar is stukken groter. U verbindt het Magic Trackpad draadloos met uw Mac met de Bluetooth-technologie.

Gestures of bewegingen bieden unieke bedieningsmogelijkheden.

I. Inleiding

Vergroten en verkleinen

Pas de grootte van een venster aan door de randen boven, rechts, onder en links van het venster te selecteren en deze te slepen. Of selecteer de hoek rechtsonder aan het venster en sleep hiermee om het venster te vergroten of te verkleinen.

Met de zoomknop, het kleine groene knopje linksboven in het venster, worden vensters getoond in volledige schermweergave. Als er zich te veel bestanden of mappen in een venster bevinden, verschijnen – afhankelijk van uw instellingen – de horizontale of verticale schuifbalken, zodat u door de inhoud kunt scrollen.

Vensters maximaliseren Als u de inhoud van een Finder-venster wilt bekijken zonder dat het venster schermvullend wordt weergegeven, klik dan met ingedrukte Option-toets op het groene knopje van een venster.

Vensters maximaliseren met dubbelklik Het is ook mogelijk om de inhoud van een map in een Finder-venster beter te bekijken zonder dat het venster schermvullend wordt weergegeven: dubbelklik dan op de titelbalk van het venster. Als dit niet werkt ga dan naar **Systeemvoorkeuren, Dock**. Activeer de optie **Klik dubbel op titelbalk van venster om te en kies zoomen**.

Minimaliseren

Geopende vensters die u later nodig hebt, verbergt u tijdelijk met de minimaliseer-knop (het gele knopje). Het venster verdwijnt hiermee met een sierlijke bocht in het dock en verschijnt rechts van de andere symbolen.

De vensterknoppen treft u aan in alle programma's van Mac OS X. Met minimaliseren kunt u een scherm tijdelijk in het dock opbergen.

Minimaliseren met dubbelklik Een venster kunt u ook minimaliseren door te dubbelklikken in de bovenste balk van het venster. U stelt dit in met de systeemvoorkeuren. Ga naar **Systeemvoorkeuren, Dock**. Kies **minimaliseren** naast de optie **Klik dubbel op titelbalk van venster om te**. Wilt u het geminimaliseerde venster weer zien, dan klikt u erop in het dock, of klikt u in het menu **Finder, Venster** op de vensternaam.

U sluit een geopend venster met het rode knopje (sluitknop) linksboven in het venster. Het venster is dan echt verdwenen. Als u een venster van een programma sluit, vraagt het programma – als dat nog niet is gebeurd – of u de inhoud van het venster als document wilt bewaren. Dit wordt overigens alleen gevraagd als de functie **Vraag om wijzigingen te bewaren bij sluiten van documenten** is geactiveerd. U vindt deze instellingen in **Systeemvoorkeuren, Algemeen**.

Inhoud van map Dubbelklikken op een map toont de inhoud van de map. Dubbelklik op een programma om het te starten. Een dubbelklik op een document start het programma waarmee het bestand is gemaakt. Is dat programma niet op uw computer geïnstalleerd, dan wordt er – indien aanwezig – een alternatief voor het programma gebruikt.

Een veelgebruikte handeling met de muis is slepen. Slepen doet u zo: selecteer een bestand en verplaats het terwijl u de muisknop ingedrukt houdt. U kunt een selectie naar een andere plek in een Finder-venster slepen, of naar het bureaublad of een andere map op de computer. U gebruikt slepen ook om het uiterlijk van een Finder-venster aan te passen of om onderdelen aan een venster toe te voegen.

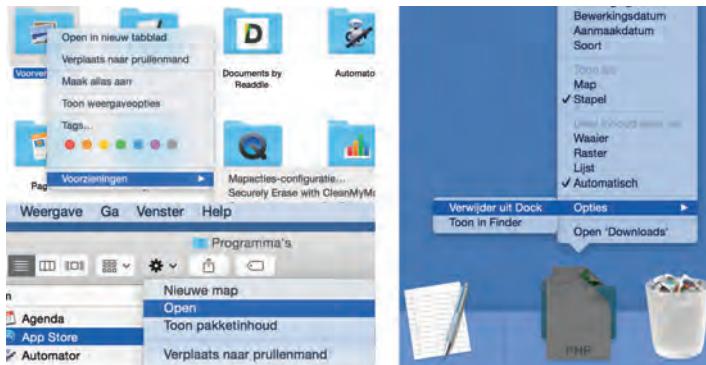
Slepen

Hebt u ervaring met Windows, dan bent u gewend aan een muis die is voorzien van minimaal twee muisknoppen. Oorspronkelijk werd de Macintosh-computer bediend met een muis met slechts één muisknop. U kunt de rechtermuisknop simuleren door de Ctrl-toets in te drukken voordat u klikt, of met twee vingers klikken op het trackpad.

De rechtermuisknop

Contextmenu's

Een zeer goede reden om een rechtermuisknop te willen gebruiken, vormen de zogeheten contextmenu's (of snelmenu's). U activeert die met de rechtermuisknop. Contextmenu's bieden extra functies die binnen de context van het geselecteerde object vallen. Opent u bijvoorbeeld een snelmenu na het selecteren van een bestand, dan ziet u opties die van toepassing zijn op dat type bestand. Doet u echter hetzelfde bij een knop, een lege plek in een venster of een programmasymbool, dan krijgt u andere opties.

Snelmenu's bieden snel toegang tot commando's.

Het toetsenbord

Dit zijn de toetsen die we terugvinden op de meeste toetsenborden van Apple.

Functietoetsen

We wijzen u op enkele bijzondere toetsen die niet zijn bedoeld om tekst te typen, maar om commando's te activeren of extra functionaliteit te bieden. Linksboven vindt u de Esc-toets (*Escape*), waarmee u vensters kunt sluiten of acties onderbreekt. Hiernaast staan de functietoetsen, waarmee u speciale functies van Mac OS X gebruikt. Op de nieuwe toetsenborden van elke Mac staan symbolen op de functietoetsen die als geheugensteuntje dienen voor de opties die Apple hieraan heeft toegekend.

Mission Control De voorzieningen Mission Control en Dashboard en enkele andere programma's gebruiken de functietoetsen. Als de beloofde actie van een functietoets niet werkt, gebruik de functietoets dan in combinatie met de Fn-toets.

Pijltoetsen

De pijltoetsen op het toetsenbord worden ook wel 'cursortoetsen' genoemd, omdat u hiermee de positie van de cursor verandert. U gebruikt de pijltoetsen om met de cursor door een tekst te bewegen, of om door bestanden in een Finder-venster te bladeren. In sommige programma's verplaatst u er ook objecten mee, of zet u het geluid harder en zachter.

Bijzondere toetsen

De Ctrl-toets (*Control*), Alt-toets (ook *Option*-toets genoemd) en Cmd-toets (*Command*) gebruikt u in combinatie met de 'gewone' toetsen. Daarmee krijgt u extra commando's en functies in programma's tot uw beschikking. We noemen dergelijke toetsencombinaties sneltoetsen.

Het belang van een reservekopie

De verleiding is vast groot om direct aan de slag te gaan met de programma's en voorzieningen van Mac OS X, maar we raden u aan eerst een reservekopie van uw systeem te maken.

Time Machine

Mac OS X maakt automatisch een reservekopie voor u met het programma Time Machine. Nadat u het programma hebt ingesteld, maakt Time Machine ieder uur en iedere dag, week en maand een reservekopie van uw vaste schijf (of schijven).

Zodra de externe schijf geen vrije ruimte meer heeft, worden de oudste kopieën verwijderd om plaats te maken voor actuelere reservekopieën. U hoeft nooit meer bang te zijn dat u bestanden kwijtraakt, want met Time Machine kunt u letterlijk terugreizen in de tijd. U gaat naar de datum (of het tijdstip) waarop u een bestand nog had en plaatst het terug.

Bent u niet in het bezit van een extra vaste schijf? Schaf die dan zo snel mogelijk aan. Let erop dat de USB-, FireWire- of Thunderbolt-schijf minimaal de dubbele opslagcapaciteit heeft van de vaste schijf in uw computer. Vooral mediabestanden als foto's, video en muziek vreten schijfruimte. Externe vaste schijven vanaf 1 TB zijn tegenwoordig zeer betaalbaar, dus bezuinig hier niet op.

Om te achterhalen hoeveel opslagcapaciteit de schijf in uw computer heeft, selecteert u de icoon van Macintosh HD. Kies het menu **Finder, Archief, Toon info**. Het dialoogvenster toont de beschikbare capaciteit, de hoeveelheid gebruikte schijfruimte en de hoeveelheid schijfruimte die u nog kunt gebruiken.

Zodra u voor het eerst een externe vaste schijf op uw computer aansluit, krijgt u het verzoek of u de schijf wilt gebruiken met Time Machine. Na bevestiging verschijnt het dialoogvenster van Time Machine.

Extra vaste schijf

Hoe groot is uw vaste schijf?

Plug in dat ding

De schijf Backup Macbook Pro is ingesteld als back-upschijf.